

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-33(2) TAIS- 22-17284(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. LIEPOS 11 D. NUTARIMO NR. 740 „DĖL DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybė s programą	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projektu siekiama sudaryti galimybę atkurti Grybaulios žuvininkystės tvenkinių paukščių apsaugai svarbias teritorijas (toliau – PAST) saugomų griežlių, pievinių lingių ir plovinių vištelių populiacijų gerą apsaugos būklę ir pakeisti Dzūkijos nacionalinio parko tvarkymo planą pažymint nacionalinio parko buferinės apsaugos zonoje Grybaulios tvarkomą teritoriją (buvusius Grybaulios žuvininkystės tvenkinius).

Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schema (ribų ir tvarkymo planai) patvirtinta Vyriausybės 2016 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 740 „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“, tačiau nacionalinio parko planavimo schemoje (tvarkymo plane) nenustatyti sprendiniai, leidžiantys atkurti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbios teritorijos – Grybaulios žuvininkystės tvenkiniai, esančios šio parko buferinės apsaugos zonoje, palankią apsaugos būklę.

Grybaulios žuvininkystės tvenkinių PAST įsteigta, jos apsaugos tikslai ir saugomų rūšių geros būklės kriterijai nustatyti Aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. Vadovaujantis minėtu įsakymu, teritorijoje saugomos šios į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB įrašytos paukščių rūšys: griežlė, pievinė lingė ir plovinė vištelė. Teritorijoje saugomų paukščių rūšių būklė blogėja, nesudarius galimybės atkurti ir tinkamai tvarkyti PAST, joms gresia išnykimas.

PAST sunykimas reikštų, kad šalis narė nesilaiko įsipareigojimų pagal Direktyvą 2009/147/EB ir tai būtų pagrindas Europos Komisijai pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūrą prieš Lietuvą.

Kadangi atsirado būtinybė papildyti Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (tvarkymo plano) sprendinius, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 22 d. įsakymais Nr. V-96 „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos koregavimo ir planavimo tikslų nustatymo patvirtinimo“ ir Nr. V-97 „Dėl Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos korektūros planavimo darbų programos patvirtinimo“ buvo pradėta rengti Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (tvarkymo plano) korektūra.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma papildyti Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindinius sprendinius ir numatyti, kad atkuriamos Europos Bendrijos svarbos saugomų paukščių rūšių griežlės, pievinės lingės ir plovinės vištelės veisimosi ir maitinimosi buveinės, palaikoma gera jų apsaugos būklė Grybaulios tvarkomoje teritorijoje (Grybaulios žuvininkystės tvenkiniuose):

- planuojama privačios nuosavybės teise valdomus Grybaulios žuvininkystės tvenkinius, pastatus ir kitus inžinerinius statinius paimti visuomenės poreikiams;
- planuojama Grybaulios žuvininkystės tvenkinius renatūralizuoti ir pakeisti žemės ūkio paskirties žemės sklypo naudojimo būdą iš specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių žemės sklypų į kitus žemės ūkio paskirties žemės sklypus. Vandens telkinių žemės naudmenos keičiamos į pievas ir natūralias ganyklas, pelkes;
- parengiamas Grybaulios tvarkomos teritorijos hidrologinio režimo natūralizavimo projektas, pagal kurį atkuriamas jos hidrologinis režimas. Grybaulios tvarkomoje teritorijoje esantys nereikalingi statiniai ir įrenginiai (pašarų bokštai, įleistuvai, išleistuvai, pralaidos ir kt.) išmontuojami ir pašalinami, išskyrus tuos,

- kurie pagal hidrologinio režimo natūralizavimo projektą bus rekonstruojami;
- atkuriamos ir palaikomos atviros pievos, ganyklos ir šlapynės;
- šalinami kraštovaizdį darkantys ir pavojų keliantys apiešti pastatai ir kiti inžineriniai statiniai, išskyrus statinius, kurie bus pritaikyti tvarkomai teritorijai prižiūrėti ir (ar) lankyti.

Nutarimui įgyvendinti papildomo finansavimo iš valstybės biudžeto nereikės. Valstybinėje žemėje esančios infrastruktūros paėmimas visuomenės poreikiams bus kompensuojamas LIFE programos integruoto projekto „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“ lėšomis. Įvertinta, kad valstybinėje žemėje esančios Grybaulios žuvininkystės tvenkinių infrastruktūros (hidrotechnikos ir kitų statinių, įrenginių ir kito turto), kurią numatyta paimti visuomenės poreikiams, vertė, nustatyta kaštų metodu, yra 408 000 Eur (2021-08-03 vertinimo duomenys), iš jų pastatų ir statinių – 73 000 Eur, tvenkinių ir saugyklų – 335 000 Eur. Tačiau vertinant, kad valstybinės žemės sklypo nuoma yra pasibaigusi, Grybaulios žuvininkystės tvenkiniai (pastatai, inžineriniai, hidrotechniniai statiniai, įranga) nuo 2005 m. nenaudojami ir jų nebegalima naudoti pagal paskirtį, jų reali vertė gali kisti.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba organizuos saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą. Teritorijoje saugomų rūšių būklės stebėseną bus vykdoma Valstybinėje aplinkos monitoringo programoje nustatyta tvarka ir periodiškumu. Stebėsenos duomenys parodys, ar Projekte siūlomi sprendiniai yra efektyvūs ir įgyvendinami tinkamai.

Už teritorijos priežiūrą bus atsakinga Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija. Teritorijos priežiūra, saugomų paukščių rūšių buveinių palankios būklės palaikymas būtų finansuojamas iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai skirtų lėšų įgyvendinant Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiame plane numatytas priemones, į teritorijos priežiūrą įtraukiant vietos ūkininkus ir bendruomenes.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba organizavo susitikimą su Varėnos r. savivaldybės Grybaulios, Marcinkonių, Margionių, Musteikos, Darželių kaimų gyventojais ir bendruomenių atstovais, UAB „Congestus“ atstovu, Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcijos, Varėnos r. savivaldybės Marcinkonių seniūnijos, Aplinkos projektų valdymo agentūros atstovais. Nė vienas susitikimo dalyvis neprieštaravo Dzūkijos nacionalinio parko planavimo schemos (tvarkymo plano) korektūros sprendiniams, todėl nutarta periodiškai informuoti gyventojus apie veiksmus rengiant Grybaulios tvarkomos teritorijos hidrologinio režimo natūralizavimo projekto rengimą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Teisingumo ministerija ir Žemės ūkio ministerija Nutarimo projektą derino be pastabų.
Kultūros ministerija ir Varėnos rajono savivaldybė išvadų Nutarimo projektui nepateikė.
Finansų ministerija pagal kompetenciją esminių pastabų dėl Projekto nepateikė, tačiau išvadoje nurodė, kad visuomenės poreikiams paimtos Grybaulios žuvininkystės tvenkinių infrastruktūros, šios teritorijos tvarkymas ir priežiūra ateityje, jų nuomone, gali pareikalauti papildomų valstybės lėšų.
Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų neturi.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja